

Saksframlegg

SKOLEDAGENS LENGDE- SKOLEMÅLTID OG FYSISK AKTIVITET

Arkivsaksnr.: 09/13392

Forslag til innstilling:

1. Bystyret ber rådmannen sørge for at alle skoler i Trondheim kommune oppfyller kravene til skoledagens lengde.
2. Bystyret er positiv til at de fleste av skolene som tilbyr skolemåltid oppfyller kravene som er stilt, men ber samtidig rådmannen sørge for at alle skoler setter av god tid til skolemåltidet.
3. Bystyret ber at rådmannen konkretiserer hvilke krav og forventninger som skal gjelde for fysisk aktivitet i skolen, både i forhold kroppsøving og fysisk aktiviteter utover kroppsøvingsfaget.
4. Bystyret ber rådmannen vurdere om veiledningen og støtten som gis til skolene i forbindelse med skolemåltidet og fysisk aktivitet er praktisk nok og tilpasset skolenes behov.
5. Bystyret ber rådmannen komme med en tilbakemelding til formannskapet innen august 2009 i forhold til de områdene som er påpekt i vedtakets punkter 1-4.

Trondheim kommune

Saksutredning:

Trondheim kommunerevisjon har etter bestilling av Kontrollkomiteen undersøkt om skolene i Trondheim oppfyller kravene om skoledagens lengde og årstimetall, og om skolene har etablert gode ordninger for skolemåltidet og fysisk aktivitet.

For å sikre at det blir satt av tilstrekkelig tid til skolemåltid og fysisk aktivitet, fattet bystyret i 25.01.2007 i sak 147/06, et vedtak om hvor lang skoledagens lengde skal være. Det er blant annet dette vedtaket Kontrollkomiteen ønsker å kvalitetssikre.

Trondheim kommunerevisjons rapport Skoledagens lengde - skolemåltid og fysisk aktivitet:

Trondheim kommunerevisjons undersøkelse "Skoledagens lengde - skolemåltid og fysisk aktivitet" er gjennomført ved spørreskjema til alle rektorene i Trondheim, stikkprøvekontroll og intervju av ti tilfeldig utvalgte skoler samt gjennomgang av aktuell dokumentasjon og statistikk.

Hovedfunn kan oppsummeres til følgende spørsmålsstillinger:

1. Oppfyller skolene kravene om skoledagens lengde?
2. Har skolene etablert gode rutiner for skolemåltidet?
3. Tilfredsstiller skolene kravene om fysisk aktivitet?
4. Gir rådmannen veiledning og støtte til skolemåltid og fysisk aktivitet?

Undersøkelsen har avdekket at fire av de ti utvalgte skolene i stikkprøvekontrollen har etablert en ordning med å beregne skoledagens start 15 minutter før undervisning starter og fraværsregistrering foretas. Slik ordningen praktiseres ved disse fire skolene, får elevene en kortere skoledag enn forutsatt fra bystyret.

Undersøkelsen viser at kravet om minimum 20 minutter til skolemåltidet i all hovedsak er oppfylt i trondheimskolene. Fem skoler oppgir at de ikke har satt av nok tid til måltidet. Kravet om at de yngste elevene skal ha tilsyn under skolemåltidet er oppfylt på alle barneskolene i Trondheim.

De fleste skolen har i spørreskjemaet oppgitt at de oppfyller kravet om årstimetall i kroppsøving for barnetrinnet, mens det er seks barneskoler som ikke oppfyller kravet. Alle skolene oppfyller kravet til årstimer for kroppsøving for ungdomstrinnet. Det er flere skoler som tilbyr sine elever kroppsøving langt over kravet som er stilt.

I rektorenes lederavtaler er det formulert krav om at rektorene skal utarbeide planer og beskrivelser av praksis og utviklingstiltak for skolemåltidet og fysisk aktivitet. Undersøkelsen har vist at om lag halvparten av rektorene har utarbeidet slike planer og beskrivelser.

Rådmannen har tilbudt støtte i form av seminarer og samlinger. Omtrent halvparten av skolene har deltatt på fagseminarer og erfaringsutvekslinger om fysisk aktivitet og skolemåltid arrangert av rådmannen. Mens kun en fjerdedel har deltatt på tverrfaglig ledernetverk mellom skole, kultur og fritid og barne- og familietjenesten.

Et flertall av rektorene har oppgitt i spørreskjemaet at de i liten eller ingen grad har mottatt råd og veiledning om gjennomføring av skolemåltid og fysisk aktivitet på skolene. Rektorene etterlyser støtte til utforming av uteområder. Flere ønsker også praktiske tips i forhold til organisering av fysisk aktivitet hver dag, og veiledning i forhold til fysisk aktivitet for enkeltelever med behov for tilpasset opplegg. Rektorene

Trondheim kommune

etterlyser også råd om tilrettelegging av skolemåltid ut ifra de rom og ustyrsmessige forholdene skolene har. Noen peker også på utfordringen med å sette skolemåltid og fysisk aktivitet i system, samtidig som man skal holde kostnadene nede. Andre ønsker mer erfaringsutveksling, konkrete tips og eksempler på gode tiltak og organiseringsmåter.

Trondheim kommunerevisjonen konkluderer i sin rapport med at rådmannen må følge opp de skolene som har avvik på skoledagens lengde, og at rådmannen må sørge for at avvikene blir lukket ved oppstart av skoleåret 2009/2010. Rådmannen bør også sørge for at alle skoler gjennomfører samme ordning ved at fravær registreres når skolen starter, og ikke slik enkelte skoler gjør nå, ved at undervisning tar til og fravær registreres 15 minutter etter at skoledagen har startet.

Revisjonsrapporten påpeker at samtlige skoler må sette av tilstrekkelig tid til skolemåltidet. Det fremheves som positivt at kravet om at de yngste elevene skal ha tilsyn under skolemåltidet er oppfylt på alle barneskolene i Trondheim. Det anses også som positivt at alle som tilbyr skolemåltid eller har kantine følger Sosial- og helsedirektoratets retningslinjer om ernæringsmessig riktig skolemåltid og at det er mindre bruk av kiosk og butikker i nærmiljøet i skoletida.

Idet fremgår i rapporten at rådmannen bør vurdere om opplysninger om elevenes trivsel og oppfatning av skolemåltidet bør inngå i kartlegginger og undersøkelser som ellers gjøres i skolene. Stikkprøvekontrollen har vist at skolene gjennomfører flere ulike aktiviteter som uteskoledager og andre aktivitetsdager, for å oppfylle kravet om kroppsøving i skolen.

Det understrekes viktigheten av at den enkelte skole setter av tilstrekkelig tid i skolens årsplaner og timeplaner, slik at disse aktivitetene til sammen med kroppsøvingen som foregår i gymsal, oppfyller kravene som er stilt.

Konklusjon

Det ses som sentrale oppfølgingstiltak av revisjonsrapporten at rådmannen påser at elevene får den varighet på skoledagen som er forutsatt fra bystyret.

Rådmannen må sikre at samtlige skoler setter av tilstrekkelig tid til skolemåltidet og avklarer hvilke føringer som skal gjelde for fysisk aktivitet utenom kroppsøvingstimene. Det er statlige føringer for at alle elever skal være fysisk aktive hver dag. Dette omhandles også i rektorenes lederavtale og bør derfor vises gjennom måloppnåelse i lederavtalene.

Rådmannen må med bakgrunn i de uttalelsene som er fremkommet i intervju med skolene vurdere om veiledningen og støtten som gis til skolene, er praktisk nok og tilpasset skolens behov.

Med utgangspunkt i oppsummering og konklusjon etter utarbeidet revisjonsrapport legges saken frem for endelig behandling i komite og bystyre.

Kontrollkomiteens sekretariat i Trondheim, 24.03.2009

Kari Aarnes
konstituert sekretariatsleder

Trondheim kommune

Vedlegg: Forvaltningsrevisjonsrapport 02/2009 F Skoledagens lengde – skolemåltid og fysisk aktivitet.